

ŠOLSKA KRONIKA = ZBORNİK ZA ZGODOVINO ŠOLSTVA IN VZGOJE: glasilo Slovenskega šolskega muzeja, br. 1, 2/2004. – Ljubljana 2004.

Slovenski školski muzej redovito i vrlo uspješno već 13. godinu izdaje *Šolsku kroniku*, časopis za povijest školstva i pedagogije, jedan od nasljednika *Zbornika za povijest školstva i pedagogije* što su ga od 1964. zajednički izdavali školski odnosno pedagoški muzeji iz Zagreba, Ljubljane i Beograda. Od 1992. do 1998. izlazi kao godišnjak, a od 1999. dva puta godišnje.

Prvi broj iz 2004. ima 28 različitih priloga, tiskanih na 200 stranica i razvrstanih u sljedeće rubrike: *Članci i rasprave*, *Građa i prilozi*, *Sjećanja na školu*, *Jubileji*, *In memoriam*, *Iz muzejskog rada*, *Droptnice iz školske povijesti* te *Vijesti i recenzije*.

Prvi od četiri izvorna znanstvena rada je članak **Mateja Hriberšeka**, doktora znanosti s područja jezikoslovlja i asistenta za klasičnu filologiju na Odsjeku za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Ljubljani, *Klasični jezici u austrijskom školstvu od 1849. do 1870. godine*. Reforma austrijskih gimnazija koju je 1849. odobrio prosvjetni ministar Leo Thun-Hochstein, a koju su pripremili ministarski savjetnik Franz Exner i pruski profesor filologije Herman Bonitz, imala je za posljedicu kvalitativne i kvantitativne promjene u nastavi starogrčkog i latinskog jezika. Hriberšek osvjetljava provedbu reforme s aspekta nastave klasičnih jezika te prinos i ulogu Hermana Bonitza, koji je od 1849. do 1867. vodio katedru za klasičnu filologiju na bečkom sveučilištu.

Stanislav Južnič, dr. povijesti i dipl. ing. fizike te savjetnik s Odsjeka za povijest znanosti Sveučilišta u Oklahomi, u članku *Poučavanje o tekućinama na višim studijima u Ljubljani u 18. stoljeću* polazi od utjecaja Ruđera Boškovića na ljubljanske fizičare 18. stoljeća te donosi biografije Antona Ambschella i Gabrijela Grubera, dvaju najpoznatijih ljubljanskih fizičara toga doba.

Knjižničarska savjetnica iz Slovenskog školskog muzeja i profesorica slovenskog jezika, **Tatjana Hojan**, piše o pokušaju obnove Slovenske školske matice 1953. Slovenska školska matica djeluje od 1900. do početka Drugoga svjetskog rata, a prethodilo joj je Pedagoško društvo u Krškom, osnovano 1886. godine. Matica je objavila ukupno 200 pedagoških publikacija. Pokušaj njezine obnove 50-ih godina 20. stoljeća u okrilju Saveza pedagoških društava Slovenije nije uspio, pa nakladničku djelatnost preuzima Državna naklada Slovenije.

Mirjana Čokl, profesorica povijesti i sociologije, muzejska savjetnica u Muzeju narodnog oslobođenja u Mariboru, u članku *130 godina Srednje poljoprivredne škole u Mariboru (1872-2002)*, donosi povijesni pregled razvoja te najstarije poljoprivredne škole u Sloveniji i njezina djelovanja u različitim društvenim i političkim uvjetima.

Rubrika *Građa i prilozi* sadrži dva priloga. **Ivanka Zajc-Cizelj** u članku *Odgojno-obrazovne ustanove kao stvaratelji i posjedovateli kulturne baštine* bavi se problematikom usklađivanja propisa o dokumentaciji u odgojno-obrazovnim ustanovama s ar-

hivskim zakonodavstvom, a **Franček Lasbaher** piše o povijesti Osnovne škole Kotlje u svjetlu školske kronike.

Štefaniya Rostohar i **Nataša Polajner Frelih** iznose svoja sjećanja na školske dane u Pokrajinskoj poljoprivredno-domaćinskoj školi u Maloj Loki koja je djelovala od 1930. do 1944. godine, a **Ciril Kavčič** se prisjeća svog prvog učiteljskog mjesta u osnovnoj školi u Dobrovniku, kotar Lendava, od 1946. do 1947. godine.

Na temelju dokumentacijske zbirke Slovenskoga školskog muzeja **Slavica Pavlič** je napravila popis s osnovnim podacima za 40 slovenskih škola koje u 2005. obilježavanju obljetnicu svoga osnutka.

O prerano preminulom slovenskom pedagogu Oskaru Autoru (1943.-1989.), čiji je primarni znanstveni interes bilo područje nacionalne povijesti pedagogije i školstva, prigodan članak u povodu 60. obljetnice njegova rođenja napisao je **Edvard Protner**.

Branko Šuštar, magistar povijesti i ravnatelj Slovenskoga školskog muzeja, daje icrpno izvješće o radu Muzeja u 2003. godini, izvještava o 10. međunarodnom simpoziju školskih muzeja, održanom u srpnju 2003. u Bremenu te o posjetima školskim muzejima u Nürnbergu, Michelstettenu i Bratislavi, dok **Marjetka Balkovac Debevec** daje prikaz izložbe *Gradnja Babilonske kule*, održane u Grazu od 5. travnja do 5. listopada 2003. godine.

Časopis završava s crticama iz školske povijesti te prikazima i recenzijama relevantnih naslova s područja povijesti i školstva.

Drugi broj (2004.) također donosi četiri izvorna znanstvena rada iz povijesti slovenskoga školstva i pedagogije. **Stanislav Južnič** ovoga puta piše o slovenskom matematičaru i časniku Juriju Vegi, točnije o manje poznatim detaljima iz njegova života kao učenika i kao profesora matematike.

U članku *Značenje slovenskih školskih knjiga i udžbenika u oblikovanju nacionalnog identiteta Slovenije u drugoj polovini 19. stoljeća* **Monika Govekar Okoliš**, dr. pedagogije s Filozofskog fakulteta u Ljubljani, istražila je djelovanje slovenskih pedagoga, učitelja i profesora na uvođenju slovenskih udžbenika u škole i očuvanju slovenskog jezika i kulture u uvjetima snažnog utjecaja austrijske školske politike.

Matej Hriberšek u članku *Prvi slovenski priručnici i udžbenici za klasične jezike (1864-1886)* piše o pokušajima slovenskih profesora da već sredinom 19. stoljeća izdaju vlastite udžbenike za klasične jezike, o djelovanju Matice slovenske (1864.) na tom polju te konačno o prvim objavljenim udžbenicima u razdoblju od 1874. do 1886.

Sudbinu slovenskog Učiteljskog lječilišnog doma u Rogasčkoj Slatini u razdoblju od 1920. do 90-ih godina 20. stoljeća prikazala je **Tatjana Hojan**.

Tematski blok *Izbjegličko školstvo u slovenskoj povijesti* odnosi se na razdoblje prije Prvoga svjetskog rata, za vrijeme i poslije Drugoga svjetskog rata. Radovi su bili prezentirani na raspravi koju je krajem 2003., prigodom završetka izložbe *Izbjegličko školstvo u 20. stoljeću*, organizirao Slovenski školski muzej. Autori priloga su: **Petra Svolfšak**, **Gvido Stres**, **Kajetan Gantar**, **Jaka Okorn**, **Rozina Švent** i **Gorazd Bajc**.

Sjećanja na 35 godina učiteljske službe u dvojezičnom školstvu u austrijskoj Koruškoj iznosi **Franc Kukovica**, dok se **Judita Vodopivec** sjeća osnovne škole u Ledini neposredno nakon Drugoga svjetskog rata, kada je u njoj bio smješten Sloven-

ski školski muzej. U rubrici *Jubileji* dva su biografska članka. **Mladen Tancer** piše o prof. Frančku Lasbbaheru (1938.-), a **Ivan Nemanić** o 150. obljetnici rođenja učitelja Jurija Režeka (1854.-1942.). Na kraju su redovite rubrike *Iz djelatnosti muzeja te Vijesti i recenzije*.

Šolska kronika svojim redovitim izlaženjem i kvalitetnim radovima predstavlja relevantan medij znanstvene i stručne komunikacije na području povijesti slovenskoga školstva i pedagogije.

Štefka Batinić

ZBORNIK RADOVA S DRUGOG SKUPA MUZEJSKIH PEDAGOGA HRVATSKE S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM – Zadar, 7. – 9. studenoga 2002.

U nakladi Hrvatskoga muzejskog društva i Arheološkog muzeja u Zadru izašao je u listopadu 2004. godine *Zbornik radova s Drugog skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem* (predstavljen je u sklopu III. skupa muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem, Vukovar, 14. – 16. listopada 2004.). Na dvije stotine osamdeset i četiri stranice objavljeno je trideset i devet radova četrdeset i jednog autora iz Hrvatske, Slovenije i Italije uz nešto više od šezdeset crno-bijelih ilustracija.

Zbornik su uredili Andreja Smetko (Zagreb, HR), Mila Škarić (Zagreb, HR), Simona Tripković (Maribor, SLO), Branka Ujaković (Zagreb, HR) i Eduard Kletečki (Zagreb, HR; glavni urednik).

Radovi objavljeni u *II. zborniku* svrstani su u dvije tematske cjeline. U prvoj su cjelini radovi koji govore o publikacijama vezanim uz muzejsku pedagogiju, a u drugoj radovi koji se odnose na rad muzejskog pedagoga izvan muzeja.

Zbornik donosi i tekst govora o 170. obljetnici Arheološkog muzeja u Zadru koji je povodom otvaranja II. skupa održao ravnatelj Muzeja Radomir Jurić te uvodna predavanja Radomira Jurića (*Kulturno-promidžbena djelatnost Arheološkoga muzeja*) i Ive Maroevića (*Razvija li se emocionalna inteligencija i u muzeju?*). Objavljena su i izvješća s dviju radionica održanih tijekom trajanja *Skupa – Opis poslova muzejskog pedagoga* (Malina Zuccon Martić, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, HR) i *Iskustva sa seminara, skupova i konferencija* (Željka Jelavić, Etnografski muzej, Zagreb, HR) te *Izvjешće II. skupa muzejskih pedagoga Hrvatskog muzejskog društva s međunarodnim sudjelovanjem u Zadru 7.-9. studenog 2002.* (Mila Škarić, Arheološki muzej, Zagreb, HR).

Tematska cjelina ***Publikacije vezane uz muzejsku pedagogiju*** obuhvaća jedanaest radova. **Koraljka Jurčec Kos** (Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, HR) predstavila je koncept kviza *Kuća* na CD-ROM-u s objašnjenjem njegova sadržaja, cilja, namjene i mogućnosti korištenja. **Metka Stergar** (Pokrajinski muzej Ptuj, SLO) svojim je radom